

©©©©©©©©©©©©©©©©©©

©©©©©©©©©©©©©©©©©

Literatur-, Kunst- og Theater-Blad.

Udgivet af A. P. Liunge. Trykt hos B. J. Bendixen.

Leverdagen den 8de Mai 1824.

Kunstacademiets Udstilling, 1824.

(Sluttet.)

Bygningkskunsten indtager ved vort Akademie og ved dens Udstillinger en ikke ringe Plads, og er ogsaa, forældet, i sig selv en vigtigere Kunst end de fleste ester Vane ville antage. — Kun Avind og Misundelse kan nægte, at denne Kunst hos os i de senere Aar er gaaet frem, og har faaet et eget Sving ved Overbygningsdirecteuren Hr. Statsraad Hansens betydelige Arbeider og utrættelige Beskræbelser. Forst naar man har seet fremmede Stæders nuværende Architektur, og erindrer hvor faa originalt og i en egen og dertil reen Stil arbeidende Kunstmere, der i dette Fag findes, vil man rigtigt kunne bedømme og vide at sætte Præis paa denne Mandes Fortjeneste. Hvad der imidlertid her, og altid, har været en Folge af at en Kunst saaledes kraftigt og fortrinligt udøves ved een Master; hvad denne ikke kan forhindre, ja næsten umuligt undgaae — troer Anm. vil være tydeligt, naar han lader den Kunsterfarne Fiorillo fortælle, hvorledes det gik ham ved et Besøg hos en af hans Tids berømteste Kunstmere i det nordlige Italien. — Vi ville hidsætte det med Forfatterens egne Ord: "In einem von seiner Werkstatt abgesonderten großen Saale", siger han nemlig, "waren seine Schüler in großer Anzahl versammelt. Ich betrachtete die Arbeiten von allen, und es missfiel mir nur, daß sie sämtlich in die Manier ihres Meisters vernarrt waren, und daß keiner, von einem

naturlichen Instinkt geleitet, seinen eignen Weg ging. Als wir diesen Saal verlassen hatten, sagte er mir, er sehe wohl das Nebel, das sie ihm alle nachfolgen wollten, wie eine Heerde Schoafe zu thun pflegt, aber alle sein Reden dagegen helfe nichts — viele erregten ihm Mitleiden, und viele ihm Unwillen." — At denne Aands-Fattigdom ogsaa findes hos os, seer man i flere Facader; og omendkjendt Anm. ikke henhører til dem, der finde Frue Taarn sygt, men tvertimod anseer det for at være et, med Bygningen temmelig harmonerende, og ifolge det Bygmesteren givne Materiale (det afbrændte Taarn) endogsaa under saadanne Omstændigheder forhenvældt Arbeide, saa er det dog meget vanskeligt at indsee, hvad der kan have beweget Hr. Schmidt, der ei saaledes var tvungen, til aldeles at laane dette Taarn for sin Kjobæckskirke. Overdelen har han set ingen anden Forandring gjort, end at han, istedetfor Frue Taarns Kors, har anbragt en siddende Figur; hvorimod man, for at være retsærdig, dog maa anmærke, at Kirkeks hovedindgang og Binduerne synes at være af Hr. Schmidts egen Opsindelse. — Motiverne for det Indvendige af Frue Kirke maatte kunne anvendes ved flere Lejligheder, er let at indsee, men vanskeligt skulde man vente at finde dem brugte til Vestibule for et Kunstakademie. — — Dog, — hvad her anmærkes, er, som sagt, alle Skolers Sarkjende, og har tilfist, især naar Landen og den stede ny belivende Sjæl er borte, været Karfag til deres Forfalde.

Det har ved vor Udstilling sørdeles glædet Anm., at see Virkningerne af Hr. Prof. Herschs herinförte udmærkede Tegnemaade og Undervisning. Den bliver

Begynders gode Billie er oske Talentets Forløber. — Med Smag har Theaterbestyrelsen udeladt Kvintessensen af Sandovals højt usle og upassende Fjelbodss-Brøvl; de faa Replikker, som ere blevne tilbage af dette Partie, motiveredes meget godt af Hr. Overstou. — Upperstepræsten Orozimbo gives paa sine Steder ret godt af Hr. Hass; dog synes denne Skuespiller i Aften øste- re at udtrykke Arrigthed end hængelovende Forbitrelse. Man maa tids beklage, at Hr. Hass ikke har sit cha- racteristiske smukke Udvores mere i sin Magt; altsor hurtige Bevægelsler, pludselig Op- eller Paasaren og umotiverede Armsvingninger, mohage saa let et komiske Anstrøg, som formørker og ophæver andre bisaltsværdige Fortjenstligheder. — Den valtre unge Skuespiller, Hr. Smith, der fortjener Publikums fulde Ópmærksomhed, giver sit lille Partie, Tumba, en indiss Anfører, med sjælfuld Natur; det samme er Tilsælget med Hr. Wins- low jun. En trebie indiss Anfører er Hr. Brandt. — Gaziiken Telafos saa Replikker fremsiges meget godt af Hr. Winslow sen. — — Nagtet det var vor Hensigt, i Slutningen af denne Anmeldelse nærmere at ud- viske vores Formeninger om dette Drama, som vi, paa nogle saa gode Situationer nær, ikke med Grund kunne sætte synderligt højt over en versificeret Kozebuiaade, da det er fattigt paa Charakteer og i yderste Armod med Hensyn til poetisk Dialog, saa vilde det dog være ubes- dent at indlade os paa en Kunstdommelse, der, efter en Hriring i sidste No. af Aftenbladet, vil kunne ventes af en Kunstdommer, om hvis langt horre Compe- tence vi holde os aldeles overbeviste. Ikkun den Bemærkning tillade vi os endnu at tilføje, at det synes forunderligt, at Dramaet har saact Navn af Ferdinand Cortez, ret ligesom lucus a non lucendo; thi Cortez er ikke den betydningsfuldeste Person i dette Malerie, men derimod Marina. Det er en gammel østhetisk Reg- gel, at det dramatiske Digt isærdeleshed bærer et Navn, der refererer sig til den Person, der interesserer os mest, eller til det vigtigste Moment i Handlingen. At udville de naturlige Aarsager hertil, vilde ligge udenfor dette Blads Plan, men vist er det, at Stykket ligesaa godt kunde have været døbt Zuccad-Hæol; dette havde endda farret mere, og afgivet en Modvægt til den øvrige Knaldeffekt, især til den hjertegribende Scene, da Upperstepræsten vil flagte Marina! &c. &c. — Oversættelsen, der just ikke kan kaldes flydende, er udgivet af Theaterdirectionen.

Fredagen den 3ote opførtes: Figaros Civitermaal, Opera af Mozart.

Lørdagen den 1ste Mai: (istebetfor Niels Ebbesen) for temmelig tomt Huus: Tancredo, Opera af Rossini. Mandagen den 3die: Spilleren, af Isfland.

Tirsdagen den 4de: gaves Mistro og Skjelmerie, et vakkert lille Genakststykke af Dieulafoi, der vinder dobbelt Interesse ved Md. Andersens fine og højt interesante Spil som Cephise, og Syngespillet Skatten, hvori Hr. Instructeur Frydendals genialste og uovertræf- felige komiske Lune ogsaa denne Aften sjænkede en sand Rydelse, og erhvervede Kunstneren det meest entusiastis- ske Bisalb. Imellem disse Stykker saae man for fors- ste Gang et af Hr. Solobandser Larcher componeret nyt comiske Divertissement: det forskyrede Malerie kaldet, der morede meget og vandt almindeligt Bisalb. I Solopartierne behagede især Hr. Larcher og Fr. Werning ved deres gracie, kunstfærdige Dans. Mu- sikk'en til dette Divertissement, der er componeret af Hr. Capelmusikus Simonsen, er vakkert og passende for Sujettet; især udmerker sig deri tvende charakteristiske og smukke Walse.

Onsdagen den 5te gaves: (for Torsd. Abonn.) Den hjemkomne Nabob, Comœdie af Th. Morton.

Torsdagen den 6te: Barberen i Sevilla, Opera af Rossini.

X. N.

(Endsænget)

Ved at gjennemlæse det Udkomne af Recensionen over Akademiets Konstudstilling for iaa, overraskedes Inds- senderen især ved Anmelbelsen af Historiemaler Roops Arbeide. 'Hvilken Upartiskhed og hvilken Humanitet! Den Wildfarelse, som Inds. har deelt med saa Mange: at Roop var en flittig og talentfuld Landsmand, al Undersøttelse værdig, er nu ganske forsvundet. Recen- senten har vist, at han som en uartig Dreng er løbet fra sin Grammatik, for at sige Udspredder, og at hans Arbeider ere Producter af en slappet Land, — og for at godtgiøre Alt dette har den valtre Kunstsjender alene behøvet et Portrait, malet af Roop. Inds. kan ikke nægte sig den Glæde ved et Par Træk af Roops Kun- sterliv endvidere at sætte denne Landsmand i sit rigtige Lys. Ganske overladt til sig selv levede Roop en lang Tid af Portraitmalerie, da han pludselig vakte Academiets og Eleres Ópmærksomhed ved sine i forte Mellem- rum udgraverde Historiemalerier, af hvilke det Sidstes Salg satte ham i stand til at foretage en Reise i Ud-

landet. Saa rasende var hans Lyst til denne Udspredelse, at han næsten hver Middag maatte nægte sig, hvad vor Recensent maaßke aldrig har manglet, alene for at male til dette fordævelige Maal. Han forlod Kjøbenhavn — det eneste Sted i Verden, hvor man med Grundighed kan lægge Bind paa Tegning — og begyndte strax ved sin Ankomst til Rom sit bibelske Stykke; Jesus, som forraades af Judas, der rigtignok af mange blev anset for en ikke ringe Prydelse ved forrige Aars Udstilling, men — ventelig af samme Recensent — i dette Blad blev Kunstkjendermæssigt bedømt, i. e. uden Hensyn til Composition, Udttryk og Colorit, men blot som Tegning. Til Concurense for de bedste Compositioner i den nordiske Mythologi, havde han senere den Dristighed at indleveret twende Skizzer, og blev, beshynderligt nok, af Bedkommende belønnet med et Par af Præmierne, hvorved man usorsigtigen har næret hans Udspredelseslyge; hvis Recensenten havde havt en Finger med i Spillet, villede han vist ikke have faaet noget. For ikke lange siden vovede han til Bestilling paa Malerier etter at hidsende 6 Skizzer, som naturligvis ere miserable; thi en correct Tegning, som man især skal søge hos Skizzer, mangler — og Composition, Farvevalg, Effect ere jo Biting. Endelig ventes hver Dag twende Malerier: det Enes særliges stort, forestiller Thors Kamp med Setterne; det Andet af Størrelse, som hans sidste bibelske Stykke, og Emnet ligeledes taget af Biblen: begge Stykker ventelig noget Tur — imidlertid skal det ogsaa glæde Indsenderen, hvis de "maatte vise Guldkommenheber." At Mænd som Billedhugger Freund, Professor Brønsted og Camuccini give hans Flid og Talent de hæderligste Vidnesbyrd, vil ikke sige stort: den Ulykkelige kan jo have vort beres Medlidenhed, tilmed have de da heller ikke ene sligt al Viisdom; men — hetænkligere bliver det, at Thorvaldsen har meddeelt nedenstaende Attest, thi Thorvaldsen er dog — med al mulig Respect for Recensenten — endnu ikke saa ganse at foragte; imidlertid maa man billigvis bemærke, at Thorvaldsen nu bliver gammel; muligt ogsaa at hans Characteer saaledes har forandret sig, at han af Medhynk giver Fussere og Dogenichter Vidnesbyrd af følgende Beskaffenhed:

"Efter Historiemaler Hr. Roops Forlangende om en Bevidnelse fra min Haand angaaende hans Flid og Fremgang i afgigte Aar, kan jeg ikke andet end paa ny

give ham et særliges forbeelagt Vidnesbyrd. To historiske Compositioner: Christus i Gethsemane og Thors Seier over Setterne, som Hr. Koop har udført iaaer, vidne om et ualmindeligt Talent. Især maa jeg rose Hr. Roops Flid og sande Iver for Kunsten, da han har maattet udarbeide disse Sujetter under meget ugunstige Omstændigheder. Jeg vilde anfæ det for et Tab for Kunsten og Fædrelandet hvis en ung Mand af de bedste Forhaabninger skulle standses paa sin Bane i et Sieblik, da hans Talent blot behøver Opmuntring for at arbeide frem til sin Udvikling, og jeg troer at Hr. Koop vilde kunne frembringe noget Sørveles, hvis han, ved en allernaadigst kongelig Understøttelse, kunde sættes i stand til at fortsætte sine Studier her i Rom.

Rom, den 19de November 1823.

A. Thorvaldsen."

A

Notice.

I Paris er (af en Hr. Winkel fra Amsterdam) opfundet et nyt musikalske Instrument: Componium, eller den musikalske Improvisor, som der gør megen Opsigt, og selv har vunden Rossinis og Lafonts Bisald. Man forestiller det et selvvalgt Thema, Instrumentet bringer dette paa sin Balle, og saasnart dette er stillet, begynder det at variere Themæt paa mangfoldige og utallige Maader. Takten kan albrig forandre sig, thi Grundthemæt staar engang fast i Balsen og aribet beständig tydeligt igennem; men Bitonerne, som ledfage den simple Melodie, gjennemgaae alle tænkelige Afvisgeler og Digressioner af den musikalske Phantasie, selv ved Fuger og Contrapunkter; denne musikalske Zone-Beregning er netop Opsinderenes Hemmelighed. —

Repertoire for næste Uge: Mandag: Bortsorelsen af Seraillet; Tirsdag: Den afbrudte Reise og Ball. Det forstyrrede Malerie; Onsdag: (for Fredagen den 14de) Alma; nyt Syngespil af Prof. Kruse, Musik af Romberg; Torsdag og Fredag intet Skuespil; Lørdag: Alma.

(Med nærværende No. følger Subskriptions-Indbuds til en ny tydlig Udgave af Tuisind og een Nat, hvorpaa Subskription heri Staden modtages af Boys handler Reigel.)

Man tegner sig for dette Blad, hvorfra et No. udgaaer hver Lørdag, hos Udgiveren, boende i lille Grønnegade (Ny Adelgade) No. 320, første Sal.